

OSTEOCHONDROZĖS PAPLITIMAS TARP LIETUVOJE VEISIAMŲ KIAULIŲ

Asta Klimienė¹, Ramutis Klimas²

¹Lietuvos gyvulininkystės institutas, R. Žebenkos 12, LT-5125 Baisogala, Radviliškio r.

Tel.: 8 292 65353, faks.: 8 292 65 886, el. paštas: lgi@mail.lgi.lt,

²Šiaulių universitetas, P. Višinskio g. 25, LT-5400 Šiauliai; tel.: 8 21 595752, el. paštas: gamt_kat@cr.su.lt

Santrauka. Auginant eksterjeriniu požiūriu ilgas ir raumeningas kiaules, pradėjo plisti kojų silpnumo sindromas, kuris tiesiogiai susijęs su osteochondroze. Tai kaulinio ir kremzlinio audinių liga, deformuojanti sąnarius ir dėl to sumažinanti galūnių (kojų) tvirtumą. Kiaulės, sergančios osteochondroze, pradeda šlubuoti, nepaeina. Įvairių veislių kiaulių kojų silpnumo ydos paveldimumo koeficientas įvairuoja nuo 0,2 iki 0,6. Vykdamas kiaulių selekciją, gerinant jų produktyvumą ir sveikatą, vis aktualesni yra paveldimų veiksmų tyrimai. Osteochondrozės paplitimo tarp Lietuvoje veisiamų kiaulių tyrimai pradėti 2001 m. Iširtos 1009 įvairaus genotipo kiaulės, atrinktos iš skirtingų šalies veislynų, ir užaugintos (nuo 30 kg iki vidutiniškai 100 kg) kontrolinio penėjimo stotyje. Ar kiaulių sąnariai pažeisti osteochondrozės, nustatyta Švedijoje priimta metodika pagal paskerstų kiaulių petikaulio ir šlaunikaulio distalinio paviršiaus pjūvį. Šios ydos pasireiškimo stiprumas alkūnės ir kelio sąnariuose vertintas 0–5 balais.

Nustatyta, kad osteochondrozės paplitimas tarp iširtų Lietuvoje auginamų veislių kiaulių – 48,1 %. Mažiausiai osteochondrozės pažeisti kojų sąnariai buvo grynaveislių Lietuvos baltųjų (32,7 %), daugiausiai – importuotų veislių mišrūnų (78,7 %). Labiau už kiaulaites (44,5 %) į kojų silpnumo sindromą, susijusį su osteochondroze, linkę kuiliukai-kastratai (51,6 %). Osteochondrozė dažniau buvo pažeidusi priekines kojas. Tyrimų duomenimis, osteochondrozė turėtų būti kontroliuojama vykdamas selekciją ir tarp šalyje veisiamų kiaulių.

Raktažodžiai: osteochondrozė, kiaulių veislės, lytis, selekcija.